- **Παρουσίαση της έκδοσης του Κ.Ι.Σ. «Νέοι στη Δίνη της Κατοχικής Ελλάδας»**
  - **Απονομή του τίτλου του "Δικαίου των Εθνών"**

Στα πλαίσια της Διεθνούς Ημέρας Μνήμης του Ολοκαυτώματος, το Κ.Ι.Σ. διοργάνωσε εκδήλωση, που έγινε στις 18.1.10, στην Παλαιά Βουλή, για την παρουσίαση της ελληνικής και αγγλικής έκδοσης του βιβλίου «Νέοι στη Δίνη της Κατοχικής Ελλάδας – Ο Διωγμός και το Ολοκαύτωμα των Εβραίων 1943 – 1944» και για την απονομή του τίτλου του «Δικαίου των Εθνών».

Στην εκδήλωση παρέστησαν οι τ. Πρόεδροι της Βουλής κ. Απόστολος Κακλαμάνης και κα Άννα Ψαρούδα – Μπενάκη, ο βουλευτής κ. Πάνος Παναγιωτόπουλος ως εκπρόσωπος της Ν.Δ., οι πρέσβεις της Γερμανίας, του Ισραήλ και της Ιταλίας, η διευθύντρια του Ινστιτούτου Νεολαίας της ΓΓΝΓ κα Παναγιώτα Διονυσοπούλου, οι Ραββίνοι Αθηνών κ. Ιακώβ Αράρ και Ισαάκ Μιζάν, ιστορικοί και καθηγητές, ο ζωγράφος κ. Αλέκος Φασιανός ο οποίος έχει φιλοτεχνήσει το εξώφυλλο της έκδοσης, οι οικογένειες των «Δικαίων» Ροβολοπούλου, Δημητριάδη και Καλλιγά και πλήθος κόσμου.

Η εκδήλωση, την οποία παρουσίασε και συντόνισε ο δημοσιογράφος κ. Γιάννης Τζαννετάκος, ξεκίνησε με προσφώνηση του τότε προέδρου του Κ.Ι.Σ. κ. Μ. Κωνσταντίνη, ο οποίος αναφέρθηκε στην πρωτοβουλία των εκδόσεων αυτών, που έγιναν από το Κ.Ι.Σ. με την επιχορήγηση της Γενικής Γραμματείας της Νέας Γενιάς και του Ινστιτούτου Νεολαίας και στη σημασία τους για την τεκμηρίωση της ιστορίας του Ολοκαυτώματος των Ελλήνων Εβραίων. Ο κ. Κωνσταντίνης τόνισε ιδιαίτερα την πρωτοτυπία του βιβλίου καθώς παρουσιάζει την ιστορία μέσα από προσωπικές μαρτυρίες, μεταφέροντας έτσι στον αναγνώστη διαφορετικές πτυχές της κατοχικής ιστορίας. «Οι μαρτυρίες αυτές αποτελούν ντοκουμέντα μιας φοβερής περιόδου όπου η ανθρώπινη ζωή δεν είχε καμία αξία. Ταυτόχρονα, όμως, μερικά από αυτά αποτελούν αποδείξεις ανθρώπινης αλληλεγγύης, αδελφικής συμπαράστασης μεταξύ φίλων και συμπολιτών οι οποίοι, με κίνδυνο της προσωπικής τους ζωής στάθηκαν δίπλα στους τότε καταδιωκόμενους Εβραίους», τόνισε χαρακτηριστικά ο κ. Κωνσταντίνης αναφερόμενος στη συνέχεια στο δεύτερο μέρος της εκδήλωσης, την απονομή των τίτλων του «Δικαίου των Εθνών» σε ανθρώπους που βοήθησαν Εβραίους να κρυφτούν και να σωθούν κατά τη γερμανική Κατοχή.

Στη συνέχεια η διευθύντρια του Ινστιτούτου Νεολαίας κα Π. Διονυσοπούλου μίλησε για τη σημασία που δίνει η ΓΓΝΓ στα προγράμματα που προωθούν το αντιρατσιστικό μήνυμα στη νεολαία, η οποία έχει ανάγκη –μέσα το πλήθος των σύγχρονων προκλήσεων που αντιμετωπίζει- από τα διδάγματα της ιστορίας.

Ιδιαίτερη αναφορά έγινε από τον κ. Τζαννετάκο στα εισαγωγικά κείμενα των τριών ενοτήτων του βιβλίου, γραμμένα από έγκριτους επιστήμονες, τα οποία αποτελούν ένα βασικό εργαλείο για τον αναγνώστη και τον ερευνητή για την κατανόηση των διαφορετικών πτυχών του διωγμού και του Ολοκαυτώματος. Πρόκειται για τα εξής κείμενα: της ψυχαναλύτριας Αριέλλας Ασέρ, με θέμα «Παιδιά του Πολέμου

Phoca PDF

αντιμέτωπα στο ‘τραύμα του πραγματικού’ – Μια ψυχαναλυτική προσέγγιση», του Αμερικανού καθηγητή του Πανεπιστημίου του Σινσινάτι κ. Στήβεν Μπόουμαν με θέμα «Έλληνες Εβραίοι και Εθνική Αντίσταση» και της ιστορικού Οντέτ Βαρών – Βασάρ, με θέμα «Η γενοκτονία των Ελλήνων Εβραίων από τους Ναζί».

Κεντρικοί ομιλητές της εκδήλωσης ήταν ο γνωστός αντιστασιακός κ. Μανώλης Γλέζος, ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Νίκος Δεμερτζής και η ιστορικός κα Οντέτ Βαρών – Βασάρ, καθηγήτρια στο Ελληνικό Ανοιχτό Πανεπιστήμιο.

Ο κ. Μ. Γλέζος, με γλαφυρότητα και αμεσότητα, μίλησε για τις προσωπικές του εμπειρίες από την περίοδο της Κατοχής και τους αγώνες του κατά του φασισμού, τονίζοντας ότι ο λόγος που τον ωθεί να συνεχίζει μέχρι σήμερα να ασχολείται, να ερευνά και να μιλά για την Κατοχή είναι η θλιβερή διαπίστωση ότι η σύγχρονη κοινωνία δεν γνωρίζει το ιστορικό παρελθόν της ούτε έχει διδαχθεί από αυτό.

Ο καθηγητής κ. Ν. Δεμερτζής, αφού παρουσίασε γενικά την έκδοση, στάθηκε στο κείμενο της Αριέλλας Ασέρ και στην έννοια του τραύματος. Προχώρησε σε ανάλυση του Ολοκαυτώματος ως πολιτισμικού τραύματος, όπως αυτό διαμορφώθηκε στη δεκαετία του ’80 και στην εγγραφή του στις κοινωνίες.

Η κα Ο. Βαρών – Βασάρ, εκ των συνεργατών του βιβλίου, στην εισαγωγή της αναφέρθηκε στην καθιέρωση της 27ης Ιανουαρίου ως Ημέρας Μνήμης του Ολοκαυτώματος, το 2002 από τους υπουργούς Παιδείας της Ε.Ε., υπογραμμίζοντας έτσι την εκπαιδευτική σημασία της επετείου που δεν έχει αξιοποιηθεί επαρκώς. Στη συνέχεια έκανε μία αναλυτική κριτική παρουσίαση των περιεχομένων του βιβλίου, και της πρωτοτυπίας του χάρη στη δομή του. Οι τρεις επιμέρους ενότητές του -τα «κρυμμένα παιδιά» της Κατοχής, οι στρατευμένοι στην Αντίσταση νέοι και οι εκτοπισμένοι και επιζώντες των ναζιστικών στρατοπέδων- δίνουν μία σφαιρική εικόνα της ιστορίας των Εβραίων στην Κατοχή. Τόνισε, επίσης, τη σημασία της προφορικής μαρτυρίας και πώς στοιχεία που αναδεικνύονται μέσα από τις προσωπικές μαρτυρίες συχνά δίνουν απάντηση σε «μεγάλα ιστοριογραφικά ζητούμενα και ερωτήματα που απασχολούν τους ιστορικούς». Τέλος αναφέρθηκε στον δεύτερο εμπρησμό της συναγωγής των Χανίων, όπως και ο Γιάννης Τζαννετάκος, ανοίγοντας τη βραδιά, και διάβασε σχετικό ψήφισμα ιστορικών.

Στη φωτογραφία: Το πάνελ των ομιλητών. Από αριστερά: Ο Μ. Γλέζος, ο Γ. Τζαννετάκος, η Ο. Βαρών-Βασάρ και ο Ν. Δεμερτζής.

ΑΠΟΝΟΜΗ του ΤΙΤΛΟΥ του «ΔΙΚΑΙΟΥ των ΕΘΝΩΝ»



Phoca PDF

Το δεύτερο μέρος της εκδήλωσης ξεκίνησε με χαιρετισμό του πρέσβη του Ισραήλ κ. Αλί Γιάχια, ο οποίος τόνισε ότι η απονομή του Τίτλου του «Δικαίου των Εθνών» συμβολίζει το «θρίαμβο του ανθρωπίνου πνεύματος» και επισήμανε ότι πρόκειται για τη σημαντικότερη διάκριση που απονέμει το Κράτος του Ισραήλ σε αναγνώριση της αυτοθυσίας των ηρώων εκείνων που με κίνδυνο της δικής τους ζωής έσωσαν Εβραίους συμπατριώτες τους.

Ο διωγμός και η αγωνία των διωκομένων ζωντάνεψαν και πάλι μέσα από την ιστορία διάσωσης της οικογένειας Μοδιάνο, που διαβάστηκε από την κα Καρόλ Μιωνή.

Τα μετάλλια και τα διπλώματα απονεμήθηκαν από τον πρέσβη του Ισραήλ και τον πρόεδρο του Κ.Ι.Σ. «Δίκαιοι» ανακηρύχθηκαν μετά θάνατον οι: Κωνσταντίνος Ροβολόπουλος, για τον οποίο τη διάκριση παρέλαβε ο εγγονός του κ. Γεώργιος Μαρής. Βιργινία Ροβολοπούλου – Δημητριάδου και τα παιδιά της Φανή και Νικόλαος. Στην εκδήλωση παρέστη και παρέλαβε τη διάκριση ο εγγονός της Βιργινίας και γιος του Νικόλαου κ. Ιωάννης Δημητριάδης. Παύλος Αλ. Καλλιγάς και η κόρη του Τζούλια Εμφιετζόγλου. Το μετάλλιο και τον τίτλο παρέλαβε κα Ελισάβετ Γιαλίστρα, εγγονή του Παύλου και κόρη της Τζούλιας, η οποία ήρθε στην Αθήνα από τη Ζυρίχη όπου ζει για ειδικά για την τελετή. Στέφανος Αλ. Καλλιγάς, για τον οποίο τη διάκριση παρέλαβε ο εγγονός του Στέφανος Καλλιγάς. Η διασωθείσα, Γιολάντα Μοδιάνο – Μπενουζίλιο, που σήμερα ζει στο Ισραήλ, έχει διατηρήσει όλα αυτά τα χρόνια στενούς δεσμούς με τις οικογένειες των «σωτήρων» της και παρέστη στην εκδήλωση. Συγκινητική ήταν η ομιλία του κ. Ιω. Δημητριάδη, ο οποίος αφού ευχαρίστησε τόνισε ότι «το μετάλλιο αντικατοπτρίζει μιαν απλή αξία που η οικογένειά μας πάντα πρέσβευε: να είσαι καλός με τους άλλους…».

Η ιστορία της διάσωσης της οικογένειας Μοδιάνο

Η οικογένεια του Ζακ Μοδιάνο έμενε στη Θεσσαλονίκη το 1941 όταν μπήκαν στην πόλη οι Γερμανοί. Λόγω της ιταλικής καταγωγής του πατέρα, κατάφεραν να φτάσουν στην υπό ιταλική ακόμα κατοχή Αθήνα, τον Απρίλιο του 1943, και νοίκιασαν διαμέρισμα από τον γνωστό δικηγόρο Κωνσταντίνο Ροβολόπουλο.

Με τη συνθηκολόγηση της Ιταλίας, τον Σεπτέμβριο του 1943, η Αθήνα βρέθηκε υπό Γερμανική Κατοχή και οι Εβραίοι σε νέο κίνδυνο.

Τότε, ο Κων. Ροβολόπουλος φρόντισε ώστε ο Ζακ Μοδιάνο, η σύζυγός του Αλίν και η 9χρονη τότε κόρη τους Γιολάντα να βρουν καταφύγιο στην αδελφή του, την Βιργινία Δημητριάδου, η οποία μαζί με τα παιδιά της Φανή και Νίκο, έκαναν τα πάντα ώστε η οικογένεια Μοδιάνο να αισθάνεται άνετα.

Λίγες ημέρες αργότερα ο Ζακ Μοδιάνο πέθανε αναπάντεχα από καρδιακή προσβολή. Η αναστάτωση που προκλήθηκε στη γειτονιά και ο κίνδυνος αποκάλυψης της εβραϊκής τους ταυτότητας, απείλησε για μία ακόμη φορά την οικογένεια Μοδιάνο, αλλά και την οικογένεια Δημητριάδη που τους έκρυβε. Χάρη στη βοήθεια του Κων. Ροβολόπουλου οργανώθηκε η κηδεία, με πλαστά έγγραφα, ώστε η ταφή να γίνει σε χριστιανικό νεκροταφείο. Παρ΄ όλα αυτά, οι Γερμανοί ανέκριναν τον Νίκο

Phoca PDF

Δημητριάδη για να τους αποκαλύψει πού εξαφανίστηκαν οι Εβραίοι ενοικιαστές του θείου του Κων. Ροβολόπουλου. Εκείνος δεν αποκάλυψε τίποτα και αφέθηκε ελεύθερος, αλλά η οικογένεια δεν ήταν πλέον ασφαλής.

Η Αλίν Μοδιάνο και μικρή Γιολάντα μεταφέρθηκαν στο σπίτι του Παύλου Καλλιγά και της κόρης του Τζούλιας, όπου ήδη κρυβόταν εκεί ο αδελφός της Αλίν, Όσκαρ Σαλέμ με τη σύζυγό του Νίνα. Ο Στέφανος Καλλιγάς, αδερφός του Παύλου, ήταν αυτός που φρόντισε για τη μεταφορά.

Αργότερα η οικογένεια Καλλιγά ήρθε σ' επαφή μ΄ ένα δίκτυο που φυγάδευε Εβραίους από την Αθήνα στην ανταρτοκρατούμενη περιοχή της Εύβοιας και κανόνισαν την διαφυγή του Όσκαρ και της Νίνας Σαλέμ, καθώς και της Αλίν και της Γιολάντας Μοδιάνο προς την ελευθερία. 299

Στη φωτογραφία: Οι οικογένειες των «Δικαίων», με τον πρέσβη του Ισραήλ, τον τ. πρόεδρο του Κ.Ι.Σ. και την εκπρόσωπο της Γ.Γ.Ν.Γ.

Phoca PDF